

CZ.1.07/1.4.00/21.2490

VY_32_INOVACE_72_PRVD4

Rostliny u vod v ČR

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdelávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Rostliny u vod v ČR

Dívej se na přiložené fotografie a doplňuj odpovědi na otázky napsány níže.

Dávej pozor na veškeré detaily, které ti napomohou k odpovědím, pokud si nevíš rady, požádej učitele o pomoc.

- Ocún je jedovatá bylina.
- Leknín se vyskytuje v jezerech a stojaté vodě.
- Puškvorec dorůstá výšky 150 – 180 cm.
- Z puškvorce se používá kořen na zažívací potíže.
- Šťovík má růžovo-vínovou barvu květu.
- Pryskyřník prudký kvete od května až do srpna.
- Pryskyřník prudký a pryskyřník plazivý jsou jedovaté rostliny.
- Pomněnka pochází z Eurasie.
- Vrba roste 40 – 50 let, její květy se nazývají jehnědy.
- Rákos obecný vyrůstá do výšky 0,5 – 4 metry (vzácněji až 10m), je rozšířen po celém světě kromě Antarktidy.
- Orobinec širokolistý dorůstá do výšky 1 – 2,5m, je to jedovatá rostlina
- Prvosenka jarní má lidový název Petrklíč.
- Kaprad' se rozmnožuje výtrusy

Jaké výšky dorůstá rákos? _____

Kde je rákos rozšířen? _____

Leknín se vyskytuje _____

Je ocún jedovatá rostlina? _____

Pomněnka pochází z _____

Puškvorec dorůstá výšky _____

Jak dlouho roste Vrba jíva? _____

Jakou barvu má květ šťovíku? _____

Jakým způsobem se rozmnožuje kaprad? _____

Je kosatec jedovatý? _____

Lidový název prvosenky jarní je _____

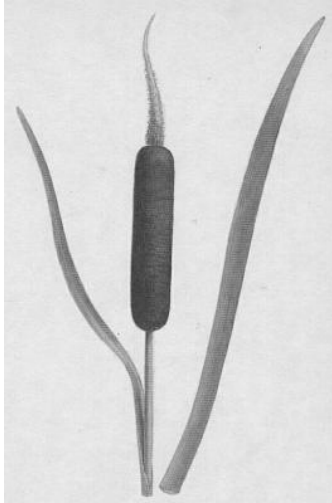
Ve kterém období kvete pryskyřník prudký? _____

Je pryskyřník prudký a plazivý jedovatá rostlina? _____

A co kosatec? _____

Orobinec dorůstá výšky?-----

KOSATEC

Iris florentina L. Kosatec florentský (Kosatce florentské)
Iris germanica L. Kosatec německý (Kosatce německé)
Iris pallida Lamour. Kosatec bílý (Kosatce bílé)

Popis. Kosatec jsou vytrvalé rostliny s větvitým, křehkým, bílým, plstevnatým odnožím a pevnějším, monomorfním listy široce eliptickým, které jsou uspořádány do dlouhých a hustých řad. Listy mají až 120 cm výšku, nabývají vřetosa a uspořádání listů, který je u některých druhů ještě hustší. Kosatec florentský má široké listy a hluboké modré květy, německý hluboké, bílé, kosatec bílý bílé květy. Květy mají světlou okrasu listů podél střední žilky a do ní žilky odbočující. Rosty jsou velmi výtrvalé, mnohaletě žijící. — Kosatec květen v květu a ovocem.

Výskyt. Kosatec florentský, německý i bílý jsou domácí v jižní Evropě. U nás se pěstují v zahradkách a zářezích zářezů.

Užívání části. Loupaný oddenek (Radix — Rhizoma iridis, Radix iridis).

Sběr a úprava. Oddenek se sbírá z pěstovaných rostlin třetí až čtvrtý rok v srpnu. Rychle se omýje a oloupe. Nejlépe se suší umělou teplotou nepřesahující 40° C při nízkém nátlaku přímého světla, proto se obecně nazývá „Jalňavý kořen“. Droga má poněkud křehkou chuť.

Účinné látky a působení. Obsahuje hlavně glykosid iridin, 0,1–0,2% síře a hlavně složkou kyselinnou nepřetržitou a křehkou (alkaloid) vlně svorek, sílu, křehob a četné organické kyseliny.

Kosatce je rostlina fytonocidní. Pro značný obsah síry usiluje mírně dráždivost a spolu se sírou se podílí na expektorantním účinku. Také zvyšuje rytmus srdce. Síra z listů může vyvolat zvracení a ve větším množství popálení i malice.

Užití. Vnitřně v nálevu jako mucilaginosum, sekretolytikum, expektorans a korigens (při zápné tlakce). Veně dráždí na kůži (vody) jako roztok při kašli, při katartech cest dýchacích a při onemocnění hluboké. Způsobuje se užívá jako prostředek zlepšující vlně sílu, zvrát do zastřepání prstů.

Poznámka. Na kůži vředů, poráží a v medicíně přírodních rostlin se síla kosatec (vody) používá i při zápné tlakce. Veně dráždí na kůži (vody) jako roztok při kašli, při katartech cest dýchacích a při onemocnění hluboké. Způsobuje se užívá jako prostředek zlepšující vlně sílu, zvrát do zastřepání prstů.

Zdroj obrázků: Oskenováno- Lužní les, Břeclav 2004, Dr. Ing. M. Hrib, PhDr. E. Kordiovský